

KÖNYVISMERTETÉS, ÚJDONSÁGOK

Pajor Emese:

Látássérülés – Sérült látás?

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest, 2017.

A látássérültek pedagógiája szak (régábbi nevén tiflopedagógia) nagy hagyománnyal rendelkezik a magyar gyógypedagógiában. A szükséges tankönyveket a szakma jelentős tanárai alkották meg az évek során. Az elmúlt évtizedekben számos új kutatás került publikálásra, több területen szemléletváltásra került sor. Hazánkban is hangsúlyozottabb szerepet kapott a gyermekek korai fejlesztése, az iskoláskorúak rehabilitációs fejlesztésének lehetősége, a felnőttek rehabilitációja, társadalmi integrációja. A társadalomban is változások történtek. A látássérülésben érintett személyek és családjaik igényévé vált, hogy minél több információhoz jussanak saját vagy szeretttük, gyermekük állapotáról, diagnózisáról, a megküzdési stratégiákról, módszerekről, eszközökről. Szükségessé vált egy olyan tankönyv, amely megalapozza az új, korszerű szemléletet a gyógypedagógus hallgatók számára, egyben széleskörű, könnyen érthető ismereteket kínál a hozzátartozóknak.

Ez a hiánypótló mű Pajor Emese *Látássérülés – Sérült látás?* című könyve. A kötet három nagy egységen belül tíz fejezetre oszlik. Az első egység témája a *Látás és a látássérülés*. A látórendszer és a vizuális észlelés című fejezetben a szem felépítésén és működésén túl megismerhetjük a vizuális észlelés területeit és zavarait. A látás fejlődése táblázatba foglalva jelenik meg születéstől négy-öt éves korig. A harmadik fejezet A látássérülés meghatározása, a különböző szempontú definíciókat és azok hiányosságait tartalmazza, valamint a látássérülés fokozatainak kategóriákba sorolását. Statisztikai adatokat kapunk a látássérülés gyakoriságáról világszerte, és Magyarországon. Végül a Szemészeti alapismeretek – látássérüléssel járó szembetegségek című fejezetben olvashatunk a látásélességről, a szem fénytörési hibáiról és a látássérülés fő kórokairól gyermek- és felnőttkorban, a különböző szembetegségek leírásáról, előfordulásuk gyakoriságáról.

A második nagy egység: *Pedagógia és Rehabilitáció*. A vakon született gyermek fejlődését leíró fejezetben azokról a területekről esik szó, amelyeknek esetében a súlyos látássérülés megváltoztatja az átlagos fejlődésmenetet. Ezek a beszéd, a motoros készségek, a kommunikáció, a szociális interakciók, a kognitív funkciók. A hatodik fejezet a pedagógiai látásvizsgálatot írja le. A látásélesség, a színlátás és a látótér vizsgálata eltér az orvosi módszerektől, bár a használt eszközök azonosak. Célja, hogy a korrigált látás mindennapi életben történő használatáról adjon minél több információt. A hetedik fejezet címe: A látássérült gyermekek, fiatalok fejlesztésének és oktatásának területei és speciális

eszközei. A vakság ténye egyértelmű, de megismerhetjük a gyengénlátás jeleit, a látássérülés pedagógiai következményeit, a speciális optikai és elektronika segédeszközöket, taneszközöket. Külön fejezetet kapott A felnőtt korú látássérült személyek rehabilitációja. Ebben a funkcionális látásvizsgálat és látástréning mellett hangsúlyt kap a mindennapos tevékenységeket és életvitelt segítő eszközök és technikák, illetve a kommunikációs és számítástechnikai eszközök (hardverek és szoftverek) leírása, valamint tájékozódás és közlekedés fontossága. A fejezetben különösen figyelemre méltó, hogy részletes, praktikus tanácsokat ad a látó emberek számára a látássérültekkel való kommunikációhoz, beszélgetéshez, a számukra történő segítségnyújtás hatékony és egyben tapintatos módjához, megismerteti a praktikus technikákat. Hangsúlyozza az akadálymentesítés szempontjait a középületekben, közterületeken.

A harmadik egység: *Intézmények a múltban, intézményrendszer a jelenben, továbbtanulás, munkavállalás*. A kilencedik fejezet A látássérült személyek pedagógiájának története. Érdekes megismerni belőle a vak emberek megítélését a történelmi korokban, nevelésük, iskolarendszerük kialakulását, a látássérültekről vallott szemlélet változásait a világban és hazánkban. Végül a tízedik fejezet címe: A látássérült személyek ellátásával foglalkozó intézmények. Az iskolarendszer és a felnőttrehabilitáció ismertetése mellett a továbbtanulás és a munkavállalás lehetőségeit is számba veszi.

A függelék tartalmazza a civil és egyházi szervezetek felsorolását, látássérült személyekről szóló könyvek, filmek listáját, arcképcsarnokot, amelyben a látássérültek nevelésével, oktatásával foglalkozó legjelentősebb személyiségek életrajzai mellett Helen Kellerről is olvashatunk, végül a Glosszárium összefoglalja a könyvben használt fogalmakat.

A könyv a gyógypedagógus hallgatók felkészülését segíti azzal, hogy a fejezetek végén kérdéseket tesz fel azok tartalmáról, amelyek segítségével ellenőrizhetik az anyag megértését, rögzítését. A felhasznált irodalom mellett a mű ajánlott irodalmat is javasol, könyveket és honlapokat, amelyek kiegészítik a témáról kapott ismereteket.

A mű érdeme, hogy nagy biztonsággal használja az orvosi, pszichológiai és pedagógiai szaknyelvet, miközben a szerző ügyel arra, hogy az idegen szavakat értelmezze, a kifejezéseket magyarázza, és ezzel a könyv minden érdeklődőnek érdekes, könnyen olvasható, közérthető.

Hegyiné Honyek Katalin

Tartalom/Table of Contents

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK

Tiszai Luca: A közösségi zeneterápia modellje a gyógypedagógiában 145

A GYAKORLAT MŰHELYÉBŐL

Horváth Péter László: Adalékok a könnyen érthető kommunikáció nemzetközi történetéhez 159

Auer Éva: A tudatos gondolkodás szerepe a gyógypedagógiai pszichodiagnosztika
folyamatában 175

FIGYELŐ

Gereben Ferencné: Beszámoló a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete
45. Országos Szakmai Konferenciájáról 190

Boldvai Ferenc, Kovács Zsuzsanna, Némethné Szelle Krisztina: Tréningen Görögországban 220

KÖNYVISMERTETÉSEK, ÚJDONSÁGOK

Hegyiné Honyek Katalin: Pajor Emese: Látássérülés – Sérült látás? 223

ORIGINAL PUBLICATIONS

Tiszai, Luca: Community Music Therapy approach in special education 145

FROM WORKSHOPS OF PRACTICE

Horváth, Péter László: Additions to the international history of easy-to-understand
communication 159

Auer, Éva: The role of conscious thinking in the diagnostic process of special education 175

OBSERVER

Mrs. Gereben, Ferencné: Summary of the 45th National Symposium of the Hungarian
Association of Special Education 190

Boldvai, Ferenc – Kovács, Zsuzsanna – Mrs. Németh Szelle, Krisztina:
On a training in Greece 220

BOOKS AND NOVELTY

Mrs. Hegyi Honyek, Katalin: Pajor, Emese: Vision Impairment – Impaired Vision? 223

www.gyogyped szemle.hu